Nicolaus <de Lyra> [Oth.]: Biblia latina. [Enth.:] Postilla / Nicolaus de Lyra [u.a.]
Nürnberg: Anton Koberger, 1485 Seite 422

**Dixitqꝫ dñs ad moysē. Ne
timeas eum: quia in manu
tua tradidi illum ⁊ omnē
populum ac terram eiꝰ: fa-
ciesqꝫ illi sicut fecisti Seon
regi amorreoꝝ habitatori
esebon. Percusserūt igitur
et hunc cum filijs suis: vni-
uersumqꝫ populum eiꝰ vsqꝫ
ad internitōem. et possede
runt terram illiꝰ. xxij.**

**Profectiqꝫ castrame-
tati sunt in cāpestribꝰ
moab: vbi trans iordanem**

valde fortis ⁊ robustus: qꝛ gigas valde magnus: ⁊ ha
bebat pplm fortē: iō dixit dñs moysi vt nō timeret: as-
securās eū ď victoria: ⁊ ptꝫ lr̄a. De magnitudine vo ⁊
fortitudie regis Og dr̄ in q̇dam libro: q̄ apud iudeos
dr̄ liber bn̄dictōnum vel bn̄dictōnes: qđ cū Og audis-
set ꝙ castra fili-
orū isrl̄ occupa-
bāt tria f're mili
aria iuit ⁊ eradi
cauit vnū mon-
tem tātum spa-
ciū occupantē:
⁊ posuit super ca
put suū vt proij
ceret sup castra
isrl̄. Sed deꝰ im-
misit formicas:
q̄ perforauerūt
montem illum:
et sic per foramen illud mons ille descendit versus col
lum eius: et cum vellet se expedire de monte illo creue-
runt dentes eius et intrauerunt foramina montis: ita
ꝙ non potuit illū montē de capite suo amouere: ⁊ ad h̄
ibidē inducit aucťs. ps̄. iij. falsificata tn̄: Dētes impioꝝ
ɔfregisti. glo. n̄ dicas sirabata. i. ɔfregisti. Sꝫ sirabeta. i.
accreuisti. ⁊ idē s'bdit ꝙ moyses hēbat decē cubitos alti
tudis ſm mēsurā tabulaꝝ tabn̄acli vt hētur Exo. xxvj.
ca. Tenebat etiā securim cuiꝰ manubriū hēbat decē cubi-
tos i lōgitudie. et cū viderat Og monte irretituꝫ currit
ad eum ⁊ saltauit in altum p decem cubitos: et sic atti-
git ad cauillam pedis eiꝰ ⁊ ꝓiecit ad terram: ſꝫ qꝛ hoc ē
ita absurdū ꝙ non indiget alia improbatōne: ideo hoc
posui in hoc loco: vt videat̄ q̄nta cecitas est in iudeis q̄
credunt hoc esse verum ad lr̄am: qꝛ nec Ra. sa. qui fuit
maximus doctor apud eos: nec alij doctores huiꝰ dicti
assignant alium intellectū pabolicum vel mysticum.
In ca. xxj. vbi dicitur in postilla: Fecit ergo moyses
serpentem eneū ⁊c. Additio.
Licet multis modis deus potuisset sanare per-
cussos ab ignitis serpentibus q̄ꝫ p aspectuꝫ ser-
pentis enei: tamen hic modus in hoc loco videt̄
valde couēniens ex duobꝰ. Primo ex correspōdentia
ad peccatum. Peccauerāt em̄ in hoc: ꝙ ex cibo optimo
⁊ suauissimo ď quo naturaliter debuissent cum gaudio
refici: nauseabat tn̄ eoꝝ aīa de illo: qđ ē ɔtra cōem cur-
sum nature. vnđ dicunt: Nauseat aīa nr̄a sup cibo isto
leuissimo. Et ideo deus p oppositū pcussos a serpētibꝰ
ignitis: q̄ cōiter debuissent ledi ab intuitu eoꝝ: ꝓut tra
dunt medici de his q̄ a cane rabiem patiēte mordētur
hoc cōtra cursum nāe deꝰ disposuit: vt p aspectū serpen-
tis curarētur. Scđo ex correspondētia ad figuratū. Cō
stat em̄ ꝙ q̇dam audiētes doctrinaꝫ xp̄i: q̄ erat cibꝰ aīe
suauissimꝰ: nauseabat aīa eoꝝ. vn̄ dicebāt Johan. vj.
Durus est hic sermo. quoꝝ multi ferūt a sucrpentibus
ignitis pcussi. s. a tentatōnibꝰ dyabolicis: ſ fecit deꝰ ex-
altari serpentem. s. xp̄m in similitudinē carnis peccati i
cruce pendentis: que fideliter intuentes: etiā si ex mor-
sibus dyaboli fuissent lesi sanarent̄: ꝓut in euangelio
Joh. legit̄. et iste sensus lꝫ ptineat ad figuraꝫ: reducit̄
tn̄ ad sensum lr̄alem inq̄ꝫtum reddit rōnem lr̄e: prout
ſ. in questione ante principium Gen̄. de sensu lr̄ali po-
sita fuit ostensum. Capitulum. xxij.
a Profectiqꝫ. Hic ɔn̄ter ponit̄ impedimentū ꝓ-
curatū p balaam ad suggestiōem regis moabi
taꝝ. Et qꝛ in sequētibꝰ balaam dr̄ magꝰ ⁊ ario
lus: et tamen eius prophetie tanq̄ꝫ vere habentur i au-
ctoritate: ideo videndum est si fuerint a deo vel demo-
ne: et de veritate ipsarum. Circa primum sciendum ꝙ
propheta dicitur quasi procul fans: quia denunciat illa
que sunt procul ab humana cognitōne ſm viā nature:
nunc aūt ita est ꝙ quāto aliq̇s est subtilioris intellectꝰ
tāto eius cognitio se extendit ad altiora: ad que nō pōt
attingere cognitio intellectus magis rudis: qui nō pōt

nisi sensibilia et grossa: ⁊ si hoc est veꝝ de diuersis intelle-
ctibus eiusdem speciei: multo plus est veꝝ in intellectibꝰ
diuersarum specieꝝ: cuiusmodi sunt intellectus angelicꝰ
⁊ humanus: ⁊ ideo cum angelus sit sublimioris ⁊ altio-
ris nature eius cognitio ad multa se extendit ad que nō
potest humana co-
gnitō attigere: nā-
lia aūt in demoni-
bus remanserunt
integra: ⁊ ideo eo-
rum cognitio nā-
lis ad plura se extē
dit q̄ꝫ hūana. Co-
gnitio aūt bonorū
angelorum adhuc
ad plura se exten-
dit inq̄ꝫtum sūt il-
luminati lūine grē
et diuinis reuelati
onibus. Patet igitur ꝙ demones a deo permissi possunt
hominibus aliquas veritates reuelare eis incognitas: tū
quia demonum cognitio naturalis ad plura se extēdit q̄ꝫ
humana: vt dictū ē. tum qꝛ ſm Aug. ij. sup Gen̄. ad lr̄aꝫ:
Plura de supernaturalibus veritatibus sanctis angelis:
aliquando demonibus reuelāt̄: quas possunt vlterius ho
minibꝰ reuelare a deo pmissi. cum igitur reuelatio fit ho-
minibus p demones: tales dicunt̄ prophete demonuꝫ: cū
aūt fit a deo immediate: vel mediantibus angelis sanctis
dicūtur prophete dei. Considerādū etiaꝫ ꝙ tal' reuelatio
differt a precedenti: non solum q̄ꝫtum ad cām reuelantē
vt dictum est: sed etiam q̄ꝫtum ad formā reuelatōnis: q̄a
reuelatio facta a deo et angelis sanctis nullam falsitateꝫ
continet: sed illa que fit a demonibus frequēter habꝫ ad-
mixtam falsitatem: quia ſm ꝙ dicitur Joh. viij. capit'lo.
Ip̄e demon mendax est, et pater mēdacij: et ideo lꝫ aliq̄n
reuelet hoībus aliquas veritates: hoc facit vt efficatius
decipiat: vt ex pluribus veritatibus ab eo predictis postea
sibi credatur in falsitate: ſm ꝙ dicitur in collationibꝰ pa-
trū. Coll'. ij. abbatis moysi: ꝙ demon in specie angeli bo-
ni cuidam fratri frequenter apparuit: et multas veritates
sibi dixit: et q̄n vidit illū fratrem bene inclinatum ad cre-
dendū sibi: tunc ei persuasit vt circūcideretur: ⁊ ꝙ aliter
non poterat saluari. Sciendū etiam ꝙ reuelatio verita-
tis q̄ fit a deo ⁊ angelis bonis: nō solū fit hoībꝰ bonis: sꝫ
etiā aliq̄n mal': vt ptꝫ p verbū saluatoris Math. vij. Mł-
ti dicēt m̄ in illa die: Dn̄e: nōne in noīe tuo ꝓphauimus:
⁊c. et subdit̄: Et r̄ndebo ill': nūq̄ꝫ noui vos ⁊c. h̄ etiā patet
p ill ď qđ hētur. iij. Reg. xiij. de ꝓpha idoloꝝ q̄ seduxit ꝓ-
phetam dn̄i: ⁊ postea facta ē sibi reuelatio a deo de morte
illiꝰ ꝓphe dn̄i: eo ꝙ nō obedierat voci eiꝰ. ꝓphia ei respicit
actū intelligēdi: charitas aūt q̄ facit hoīeꝫ bonū ē actꝰ vo-
lūtatꝫ: q̄ p̄cedit̄ ab actu intelligēdi: priꝰ aūt pōt eē sine poste
riori: ⁊ iō reuelatio ꝓphica pōt eē sine caritate: ⁊ aliq̄n fit
vt dcm̄ est ⁊ h̄ cedit ad cōmendatōem veritatis reuelate.
vt talis veritas testimoniū hēat etiā ab aduersarijs veri-
tatis ad bonū aliorum. Descēdamus igit̄ ad ꝓpositum:
dicendo ꝙ balaam fuit ꝓpheta demonū: qꝛ fuit ariolus ⁊
magꝰ querens reuelatōnes a demonibꝰ. fuit etiā ꝓpheta
dn̄i modo p̄dicto inq̄ꝫtum alique veritates fuerūt sibi re-
uelate a deo: lꝫ ab ipso nō quereret: ſꝫ vtute diuina fuit de-
mon ꝓhibitus dare sibi responsum a quo q̄rebat: ⁊ sꝫ sibi
reuelate veritates a deo: ⁊ compulsus ē ꝓnunciare quod
nolebat: videlicet sanctitatē ⁊ ꝓsperitate ppli isrl': cuꝫ tn̄
cōtrariū desideraret: vt patebit: ⁊ h̄ factū est ad commen
datiōem populi isrl' ⁊c: ⁊ ad terrorē aduersarioꝝ: ⁊ ad glo
riam dei principaliter: q̄ erat ductor illiꝰ ppl': et ad salutē
gentium: que ex ꝓphetijs balaam mote sunt postea ad q̄-
rendū xp̄m natum: vt habetur Math. ij. ⁊ propter hoc ⁊
silia eiꝰ ꝓphetie scripte sūt in canonica scriptura. His p̄li-
batis descendendū est ad lr̄am cū dr̄. a Profectiqꝫ ⁊c.
vbi p̄mo ponit̄ ipsiꝰ balaā vocatio. Scđo cōtra pplm isrl'
eiꝰ iniq̄ ɔsultatio. ca. xxv. Circa p̄mū describit̄ balaaꝫ ad
maledicēdū vocatꝰ. Scđo ad maledicēdū conatꝰ. ca. xxiij